

4.1 Einde van de wereldrijken

Informatieboek bladzijden 82 tot en met 85

A Dekolonisatie in Azië

1 Lees de tekst.

- a Welke rol speelden Gandhi en Soekarno in Azië vóór de Tweede Wereldoorlog?

Zij leidden het verzet tegen de koloniale overheersing van hun landen.

- b Noem twee oorzaken waardoor de Britten India na 1945 hebben verloren.

1 Het verzet tegen het kolonialisme was enorm toegenomen.

2 De Europeanen waren verzwakt door de Tweede Wereldoorlog.

- c Waardoor ontstond de nieuwe staat Pakistan?

Na het vertrek van de Britten ontstond er geweld tussen de hindoes en moslims. De moslims riepen daarna in het westen van India een eigen staat uit: Pakistan.

- d Vergelijk de dekolonisatie van India met die van Indonesië. Welke belangrijk verschil was er? Gebruik het begrip **polititionele acties**.

De Britten vertrokken vrijwillig uit India. De Nederlanders peinsden er niet over om Indonesië op te geven. Met de polititionele acties probeerden ze met geweld de kolonie te behouden.

- e Waarom steunden de VS Frankrijk in Vietnam wel, terwijl dezelfde supermacht Nederland dwong Indonesië te verlaten?

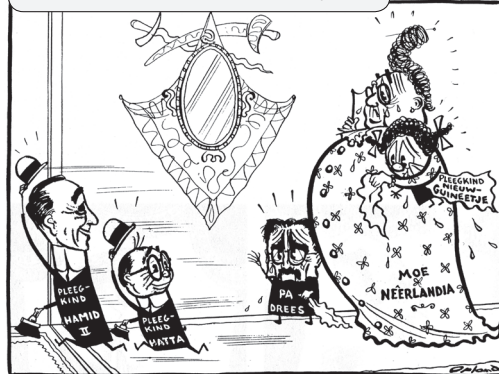
Frankrijk kreeg in Vietnam de steun van de VS, omdat Amerika wilde voorkomen dat Vietnam een communistisch bolwerk zou worden.

2 Gebruik de tekst, bekijk bron 2 en lees bron 3.

In deze opdracht haal je informatie uit een bron.

Zie vaardigheid 3.

Bron 2 Volwassen... na 328 jaar

- a Leg uit met onderdelen van de prent over welke historische gebeurtenis deze prent gaat.

De onafhankelijkheid van Indonesië.

Hatta en Hamid II symboliseren de

voormalige kolonie die na 328 jaar

op eigen benen staat.

Bron 3 Het belang van 'de Oost'

Hadden generaties Nederlanders het belang van de koloniën overschat? De roemruchte VOC, 's lands eerste multinational, haalde in de zeventiende- en achttiende eeuw weliswaar spectaculaire omzet- en winstcijfers, maar beheerste achteraf allerminst de nationale economie. Het misverstand bleef bestaan tot diep in de twintigste eeuw. Voor 1938 schatten economen het aandeel van Nederlands-Indië in het nationaal inkomen van Nederland nog steeds bijzonder hoog: veertien procent. Pas in 1976 werd het cijfer voor 1938 door nieuwe nauwkeuriger berekeningen bijna gehalveerd.

Vrij naar: F. Boersma, *Dagboek van Nederland*, 1984

- b Leg met behulp van bron 3 uit dat de gevolgen van de Indonesische onafhankelijkheid voor Nederland minder groot waren dan men eerst dacht.

Het belang van de inkomsten uit de kolonie bleek voor Nederland veel kleiner dan gedacht. Dit beperkte de economische gevolgen van de Indonesische onafhankelijkheid.

- c Past de leus 'Indië verloren, rampspoed geboren' beter bij bron 2 of bron 3? Licht je antwoord toe.

Bijvoorbeeld: De leus past het beste bij bron 2, want daar ziet Nederland Indonesië met tranen in de ogen vertrekken.

B Dekolonisatie in Afrika

2 Lees de tekst en *Het verhaal van Mohammed V van Marokko*.

- a Zet de volgende gebeurtenissen in historische volgorde.
- 1 Algerije wordt onafhankelijk.
  - 2 Goudkust heet als zelfstandig land voortaan Ghana.
  - 3 Het grootste deel van Afrika is gedekoloniseerd (1965).
  - 4 Marokko wordt onder leiding van Mohammed V onafhankelijk.
  - 5 Zeventien Britse koloniën worden onafhankelijk.

4 ► 2 ► 1 ► 5 ► 3

- b Welke invloed had de oorlog in Algerije op de onafhankelijkheid van Marokko?

Doordat de Fransen hun handen vol hadden aan de strijd in Algerije, zag Frankrijk af van acties tegen Marokkaanse nationalisten en lieten ze het land zonder geweld onafhankelijk worden.

- c Vergelijk de dekolonisaties van vóór 1957 met de dekolonisatie van na 1957. Noem een verschil.

Tot 1957 probeerden de Europese mogendheden desnoods met geweld hun macht in de koloniën te behouden. Vanaf 1957 worden steeds meer landen op een vreedzame manier onafhankelijk.

4 Gebruik de tekst en bekijk afbeelding 8.

Bedenk waarom afbeelding 8 is gekozen als illustratie bij deze paragraaf.

Bijvoorbeeld: Ghana werd als eerste land ten zuiden van de Sahara onafhankelijk. Deze vrouw toont trots haar nieuwe leider.

Afsluiten

5 Gebruik de tekst.

In deze opdracht onderscheid je soorten oorzaken en gevolgen. Zie vaardigheid 9.

Het onderstaande schema gaat over de oorlog die Frankrijk in Vietnam voerde (1945-1954). Vul het schema als volgt in.

- bij 1 een indirecte oorzaak van die oorlog
 bij 2 een directe oorzaak
 bij 3 een gevolg op de korte termijn
 bij 4 een gevolg op de lange termijn

1 De Tweede Wereldoorlog

2 Ho Chi Minh roept onafhankelijkheid uit

De Franse oorlog in Vietnam

3 150.000 doden aan Franse zijde

4 Marokko onafhankelijk

6 Zoek verder.

Na de onafhankelijkheid van Indonesië bezat Nederland nog enkele koloniën, waaronder Suriname. Zoek op internet naar informatie over Suriname. Beantwoord de onderstaande vragen. Je antwoorden verwerk je overzichtelijk in een zelfgekozen presentatievorm.

- Hoe kwam Nederland aan de kolonie Suriname?
- Welke producten haalde Nederland uit Suriname?
- Wanneer werd Suriname onafhankelijk?
- Op welke manier werd Suriname onafhankelijk?